

محیط زیست

آئین نامه های مربوط به حفاظت و محیط زیست

ماده ۱- در این آئین نامه تعاریف زیر بکار رفته است :

تخریب : منظور هرگونه تغییر در منابع طبیعی است که تعادل طبیعت و تنوع زیستی را در معرض خطر برهم زند.

خروجی : منظور فاضلاب ، هوای آلوده ، مواد زایدو یا اصواتی است که از واحد به محیط تخلیه میشود.

واحد : منظور واحدهای تولیدی اعم از صنعتی ، معدنی و صنایع کشاورزی است که نتیجه کار آنها مواد اولیه ، محصول یا حامل انرژی است .

میزان آلودگی : عبارت است از مقدار افزایش آلودگی بیش از حد مجاز تقسیم بر حد مجاز به شرح زیر :

ماده ۲- کلیه واحدها موظفند خروجی خودرا در حد ضوابط ، معیار ها و استانداردهای زیست محیطی که از طرف سازمان اعلام می شود حفظ کنند.

ماده ۳- کلیه واحدهائی که خروجی آنها آلودگی بیش از حد ضوابط و استانداردهای زیست محیطی دارند و همچنین واحدهایی که فعالیت آنها باعث تخریب محیط زیست می شود موظفند پس از اخطار سازمان و تعیین مهلت، اقدامات لازم را در جهت کاهش یا رفع آلودگی و تخریب به عمل آورند . هزینه های انجام شده از نظر مالیاتی قابل قبول خواهد بود.

تبصره - هزینه های قابل قبول به کلیه هزینه هایی گفته می شود که به تشخیص سازمان در راستای کاهش آلودگی واحد انجام شده باشد : از قبیل ایجاد تصفیه خانه ، نصب فیلتر، اصلاح فرآیند پاک .

ماده ۴ - واحد هایی که در مهلت تعیین شده از انجام تکالیف مذکور در ماده (۳) این آئین نامه خودداری کرده باشند پس از پایان مهلت باید جریمه مربوط به خسارت وارده به محیط زیست را مطابق این آیین نامه پرداخت کنند.

تبصره - در صورت اعتراض واحد نسبت به مهلت تعیین شده موضوع جهت تصمیم گیری در کمیته سه نفره متشکل از مدیر کل حفاظت محیط زیست استان ، نماینده استانداری و بالاترین مسئول دستگاه ذیربط در استان مطرح خواهد شد . تصمیم کمیته لازم الاجراست .

ماده ۵ - میزان جریمه ماهانه آلودگی آب از حاصلضرب عوامل زیر برای آلاینده ترین عامل تعیین می گردد:

الف - حجم کل خروجی در ماه (برحسب متر مکعب)

ب- میزان آلودگی

ج- ضریب ریالی

د- حساسیت منطقه

ه- حساسیت محیط

و- ضریب ۲ برابر تخلیه های ناگهانی .

تبصره - برای واحدهای بزرگ که مشمول ماده (۱۳۴) قانون برنامه پنج ساله سوم هستند ، جرایم این ماده اخذ نخواهد شد.

ماده ۶ - میزان جریمه ماهانه آلودگی هوا از حاصلضرب عوامل زیر برای آلاینده ترین عامل تعیین می گردد:

الف - حجم کل خروجی در ماه (برحسب متر مکعب)

ب- میزان آلودگی

ج- ضریب ریالی

د- ضریب حساسیت منطقه

ماده ۷- میزان جریمه آلودگی ناشی از دفع غیر صحیح مواد زاید جامد یا مایع از حاصلضرب

عوامل زیر تعیین می گردد:

الف - وزن مواد زاید آلاینده (برحسب کیلوگرم)

ب- ضریب ریالی

ج- ضریب حساسیت منطقه

ماده ۸- میزان جریمه آلودگی صوتی از حد استاندارد (برحسب دسی بل)

الف - مقدار افزایش آلودگی صوتی از حد استاندارد (برحسب دسی بل)

ب- زمان تولید (برحسب ساعت)

ج- ضریب ۲ در صورتی که زمان تولید در شب باشد.

د- ضریب ریالی (۱۰۰۰ ریال بر دسی بل)

ه - ضریب حساسیت محیط

ماده ۹ - میزان جریمه تخریب از حاصلضرب هر یک از عوامل زیر در ضریب ریالی تعیین

می گردد مازاد بر سطح ، حجم یا تعداد مجازی که دستگاه صادر کننده در مجوز اعلام می کند:

الف- در مورد تخریب خاک، حجم خاک جابجا شده (به متر مکعب)

ب- در مورد اراضی ، مساحت اراضی تخریب شده (به هکتار)

ج- در مورد قطع اشجار و بوته کنی ، تعداد و نوع گونه

د- در مورد مرگ و میر جانواران وحشی تعداد و نوع گونه

ه- در مورد رودخانه ها و سایر جریان های آبی ، طول مسیر (به کیلومتر)

و- در سه تالاب و سایر آب های ساکن (هکتار)

ماده ۱۰- ضریب ریالی هر سال براساس نرخ رسمی تورم سال قبل که توسط بانک مرکزی

جمهوری اسلامی اعلام می شود افزایش می یابد.

ماده ۱۱ - جریمه واحدهایی که ضمن پرداخت جریمه جهت کاهش آلودگی های خود اقدام نکنند پس از گذشت هر سال با ضریب دو نسبت به سال قبل محاسبه می شود.

ماده ۱۲ - در صورتیکه به تشخیص سازمان تغییر قابل ملاحظه ای در میزان آلودگی بوجود آید سازمان می تواند جریمه ماههای بعد را مجدداً محاسبه و اعمال نماید.

ماده ۱۳ - در صورتیکه آلودگی واحدها خطر فوری برای سلامت انسان و محیط داشته باشد مطابق تبصره ماده (۱۱) قانون حفاظت و بهسازی محیط زیست اقدام خواهد شد.

ماده ۱۴ - جریمه محاسبه و به واحد اعلام می گردد و در صورتیکه واحدی ظرف مدت یک ماه پس از ابلاغ جریمه ، از پرداخت خودداری کند مطابق قانون حفاظت و بهسازی محیط زیست اقدام خواهد شد.

تبصره - جهت آگاهی واحدها نسبت به موضوع ، در مهلت داده شده ، جریمه واحدها محاسبه و فقط جهت اطلاع به آنها اعلام می گردد.

ماده ۱۵ - سازمان موظف است که با همکاری دستگاههای ذیربط نسبت به تدوین و اجرای برنامه آموزشی و اطلاع رسانی در زمینه نحوه تطبیق مشخصات فنی واحدهای صنعتی و تولیدی ، قوانین و مقررات و استانداردهای زیست محیطی اقدام نماید.

تبصره - صدور اخطار و تعیین مهلت توسط سازمان از ابتدای سال ۱۳۸۱ آغاز خواهد شد.

ماده ۱۶ - جریمه واحدها به حساب خزانه واریز شده و معادل آن در لوایح بودجه سنواتی پیش بینی می گردد تا جهت اجرای طرح های سالم سازی محیط زیست و جبران خسارت با هماهنگی سازمان محیط زیست و سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور از طریق دستگاههای اجرایی ذیربط هزینه گردد . هزینه های مطالعه ، آموزش ، اطلاع رسانی ، از محل این ماده نیز قابل تامین خواهد بود.

ماده ۱۷ - در مورد شهرک های صنعتی و دیگر مجتمع های مشابه آن مدیریت مجموعه به عنوان شخصیت حقوقی پاسخگو و در جمع آوری سهم جریمه واحد همکاری خواهد داشت .

آئین نامه اجرایی ماده (۱۳۴) قانون برنامه سوم توسعه

ماده ۱ - در این آیین نامه تعاریف زیر بکار رفته است

واحد آلاینده : منظور کلیه واحدهای آلاینده تولیدی ، صنعتی ، معدنی ، دامداری ، خدماتی و مجتمع ها و شهرک های صنعتی ، مسکونی . سایر مواردی است که بیش از ۳۰۰۰ متر مکعب فاضلاب در ماه تولید می کنند .

آلودگی : منظور آلودگی های ناشی از فاضلاب و پسابهای خروجی از واحد آلاینده است .

سازمان : منظور سازمان محیط زیست و یا واحدهای استانی آن است .

وزارت نیرو: منظور وزارت نیرو و یا شرکتهای و یا واحدهای تابعه و وابسته به آن است .

ماده ۲- سازمان راسا" یا به درخواست وزارت نیرو و میزان آلودگی واحدهای آلاینده را تعیین و به واحد ذیربط وزارت نیرو اعلام و مهلت مناسبی جهت کنترل و رفع آلایندهی تعیین می نماید. واحد آلاینده موظف است تا زمان رفع آلودگی جرایم مربوطه را به خزانه واریز نماید.

تبصره ۱ - سازمان می تواند از امکانات وزارت نیرو برای نمونه برداری و اندازه گیری آلودگی استفاده نماید.

تبصره ۲ - سازمان می تواند مهلت تعیین شده را تمدید نماید.

ماده ۳- در صورتی که واحد ها به آلودگی خود ادامه داده و از پرداخت جریمه خودداری کنند با اعلام سازمان وزارت نیرو نسبت به قطع آب و تعلیق پروانه بهره برداری از منابع آب واحد آلاینده اقدام خواهد نمود . همچنین سازمان طبق آیین نامه جلوگیری از آلودگی آب مصوب ۱۳۶۳/۲۴ هیات وزیران و به استناد ماده (۴۶) قانون توزیع عادلانه آب مصوب ۱۳۶۱/۱۲/۱۶ مجلس شورای اسلامی نسبت به تعطیل کردن واحد آلاینده و معرفی به مراجع قضایی اقدام می نماید.

ماده ۴- در هر استان کمیته ای متشکل از واحدهای استانی سازمان ، وزارتخانه های نیروی ، بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی، سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور، نماینده استانداری و

دستگاه اجرایی ذیربط تشکیل می گردد تا نسبت به رفع اختلاف احتمالی در مورد مهلت داده شده به واحد اتخاذ تصمیم نماید تصمیمات کمیته با سه رأی موافق لازم الاجرا است .

ماده ۵- مدیریت مجتمع ها و شهرکهای مسکونی ، صنعتی ، تولیدی ، خدماتی و مشابه آن که دارای سیستم متمرکز جمع آوری فاضلاب هستند در خصوص مفاد این آیین نامه به عنوان شخصیت حقوقی مسئول بوده و موظف به پرداخت جرایم متعلقه می باشند و مگر آنکه توافق دیگری بین آنان و سازمان به عمل آید.

ماده ۶ - مبالغ واریز شده به خزانه از محل ردیفی که در قوانین بودجه سنواری منظور خواهد شد در اختیار سازمان قرار میگیرد تا پیشنهاد وزارت نیرو و برحسب نظر سازمان بین دستگاههای اجرایی متولی طرحهای حفاظت کیفی منابع آب و طرحهای پیگیری تصفیه و دفع بهداشتی فاضلاب از جمله موارد زیر توزیع شود.

الف - تعیین ، تملک حریم و حفاظت منابع آب سطحی و زیر زمینی

ب- پایش کیفی منابع آب سطحی و زیر زمینی

ج- جمع آوری ، تصفیه و دفع بهداشتی فاضلاب های شهری ، روستایی، شهرکها، نواحی صنعتی و پادگانها .

ه - اطلاع رسانی و آموزش عمومی در جهت حفاظت کیفی منابع آب

ماده ۷- جهت جلوگیری از استمرار در پرداخت جریمه و داشتن واحدهای آلاینده به رفع آلودگی در مورد واحد هایی که نسبت به رفع آلودگی اقدام نکنند . پس از پایان مهلت جریمه با ضریب ۲ محاسبه می شود و این ضریب پس از گذشت هر سال دو برابر سال قبل خواهد شد ، به طوری که ضریب در مدت یک سال پس از پایان مهلت ۲ ، برای سال دوم ۴ ، برای سال سوم ۸ و ... خواهد بود

تبصره ۱- واحد هایی که به تشخیص سازمان اقدامات مطلوبی را جهت رفع آلودگی انجام

داده اند مشمول تا ۹۰٪ درصد تخفیف از جریمه متعلقه خواهند شد.

تبصره ۲ ماده ۷- واحد های تولیدی و صنعتی موظف هستند قبل از استقرار موضوع را به اطلاع ادارات کل استانی حفاظت محیط زیست برسانند در صورت مغایرت با ضوابط استقرار ، ادارات کل حفاظت محیط زیست استانها باید در مدت حداکثر دو هفته موضوع را به متقاضی اعلام کنند.

ماده ۸- سازمان مسئول حسن اجرای این آیین نامه بوده و موظف است گزارش عملکرد موضوع این آیین نامه را سالانه به هیات وزیران و سازمان مدیریت و برنامه ریزی ارائه نماید.

ماده ۹- تا زمان کاهش آلاینده‌گی و رسیدن به حد استاندارد می باشد

راهکارهای اجرایی - سیاست های زیست محیطی (حوزه های فرابخشی)

۱- در تدوین برنامه های آمایش سرزمین و منطقه ای ، ارزیابی توان منابع محیط زیست به

عنوان پیش نیاز برای توزیع فعالیتها و تخصیص فضای مناسب مدنظر قرار می گیرد

۲- هر گونه تصمیم گیری و برنامه ریزی در راستای استقرار و توزیع جغرافیایی جمعیت

(ایجاد شهرها، شهرک های جدید و توسعه مراکز جمعیتی) با رعایت ملاحظات و معیارهای

محیط زیست و بررسی اثرات ایجاد این مراکز بر منابع محیط زیست و ظرفیت قابل تحمل مجاز

صورت خواهد گرفت

۳- در سیاستهای مربوط به انرژی ، کاهش آلودگی ناشی از مصرف سوختهای فسیلی مدنظر

قرار می گیرد.

۴- سازمان حفاظت محیط زیست موظف است با همکاری وزارتخانه های صنایع و معادن و

جهاد کشاورزی با توجه به موقعیت و ظرفیت قابل تحمل مجاز هر سال و سایر شرایط زیست

محیطی ، محدوده های کلی ویا مناطق مجاز برای احداث صنایع صرفاً" در مناطق مذکور براساس

ضوابط استقرار صنایع و بهره برداری از معادن را مورد بررسی قرار داده و نقاط مناسب را تعیین

و به تصویب هیات وزیران برساند . احداث صنایع صرفاً" در مناطق مذکور براساس ضوابط

استقرار صنایع مصوب هیأت وزیران مجاز بوده و در خارج از این مناطق ممنوع می‌باشد. تعیین مناطق مجاز مانع از رعایت سایر قوانین و مقررات زیست محیطی و کنترل آلودگی نخواهد بود.

۵- در برنامه سوم اقدامات زیر به منظور کاهش شرایط بحرانی زیست محیطی به عمل خواهد

آمد

الف) وزارت صنایع و معادن موظف است با همکاری وزارتخانه های نیرو، بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی و سازمان حفاظت محیط زیست طرح ایجاد سیستمهای جمع آوری ، تصفیه ، بازیافت و دفع فاضلابها و پسماندها را در نقاطی که از این جهت در شرایط بحرانی قرار دارند و سلامت ساکنان آن در معرض خطر قرار دارد با توجه به اولویت آنها تا پایان سال اول برنامه تدوین و به تصویب شورای عالی حفاظت محیط زیست برسانند.

ج- دولت در طول برنامه ، تدابیری را اتخاذ می کند تا آلودگی فوری کارخانه هایی که در مناطق بحرانی قرار دارند و به تشخیص سازمان حفاظت محیط زیست رفع آلودگی آنها از ضرورت و فوریت برخوردار است میسر گردد.

۷- سازمان حفاظت محیط زیست موظف است در جهت برنامه ریزیهای زیست محیطی و کنترل منابع آلاینده یا تخریب کننده منابع محیط زیست نسبت به ایجاد نظام اطلاع رسانی زیست محیطی و شناسایی روند اثر گذاری فعالیتهای عمرانی صنعتی و معدنی در محیط زیست در طول برنامه اقدام کند.